

AȘEZAREA PALEOLITICĂ DE LA MALU DINU BUZEA (SAT CREMENEA, COM. SITA BUZĂULUI, JUD. COVASNA). O SINTEZĂ A CAMPANIILOR 2011–2013

MARIAN COSAC*, GEORGE MURĂTOREANU*, ALEXANDRU RADU**, LOREDANA NIȚĂ*

Keywords: Upper Palaeolithic, Malu Dinu Buzea, terrace, gelifraction, cone of dejection, lithic technology.

Abstract: Since its inception, the Romanian archaeological school of the Palaeolithic maintained the interpretation of archaeological layers through the lenses of the geomorphological data as an objective. Our study presents one of the situations in which archaeological researches did not benefit from a direct collaboration between the two fields of inquiry, which led to an erroneous understanding of the sedimentary genesis in the Palaeolithic settlement of Malu Dinu Buzea (Covasna Department). Recent observations offered a glimpse of both vertical and horizontal movement of the archaeological material, due to the periodical reactivation of a dejection cone, and to sedimentary peculiarities.

The technological analysis of the recently excavated lithic assemblage revealed the existence of a single, heavily disturbed cultural unit, found in secondary position, along with numerous naturally fragmented flint, sandstone, quartzite, and limestone blocks. The largest part of the technological and typological features of the mostly local flint assemblage indicates a possible final Upper Palaeolithic timing for its origin, with no arguments in favour of a putative Aurignacian designation, and only several hints at a Tardenoisian one, both previously stated for what used to be recognized as a two-folded cultural sequence.

Cuvinte-cheie: paleolitic superior, Malu Dinu Buzea, terasă, gelifracție, con de dejecție, tehnologie litică.

Rezumat: Interpretarea nivelurilor arheologice prin raportarea la informația geomorfologică este un deziderat contemporan formării școlii arheologice a paleoliticului din România. Studiul de față aduce în discuție situația în care cercetarea arheologică a fost efectuată în absența unei colaborări directe între arheologi și geomorfologi, fapt ce a avut drept consecință o înțelegere eronată a genezei pachetelor sedimentare din așezarea paleolitică de la Malu Dinu Buzea. Informația arheologică acumulată după reluarea cercetării indică o deplasare a materialului litic atât pe verticală, cât și pe orizontală, fapt datorat reactivării periodice a conului de dejecție și a particularității depozitului.

Studiul colecției litice a inclus material provenit din trei campanii de săpături efectuate recent (2011–2013). Analiza tehnologică a eșantionului a evidențiat existența unui singur nivel cultural, aflat în poziție secundară și puternic deranjat de fenomene postdepoziționale. Alături de materialul litic modificat intenționat, reprezentat predominant de cel puțin două varietăți de silex local, în componența acestui nivel intră și numeroase piese fragmentate natural, din silex, gresie, cuarțit și calcar. Din punct de vedere cultural, ansamblul litic analizat nu oferă argumente solide în favoarea definirii aurignaciene propuse anterior și doar câteva indicii izolate ale unei posibile încadrări mezolitice, de asemenea avansată de cercetările anterioare.

INTRODUCERE

Așezarea paleolitică de la Malu Dinu Buzea este plasată la intrarea în satul Cremenea, pe latura estică a sa, pe o presupusă terasă a Buzăului, la o altitudine absolută de 740 m (Fig. 1). Situl a fost descoperit și cercetat inițial de M. Roska, în campaniile din anii 1924, 1926 și 1928. Inițiativa sa fost reluată de o echipă aflată sub coordonarea lui C.S. Nicolăescu-Plopșor în anii 1956 (secțiunile 1–7) și 1957 (secțiunile 9–16), pentru ca Al. Păunescu, în 1960 (secțiunile 17–18) și 1961 (secțiunile 19–20), să continue acest demers. În anul 1973, M. Cârciumaru a prelevat din profilul secțiunii 17 probele necesare efectuării unei analize polinice.

Identificarea tradiției culturale prezente la Malu Dinu Buzea a suferit unele modificări datorate nu numai progresului cercetărilor paleolitice din spațiul european, ci și modalității de abordare a săpăturii

* Universitatea „Valahia”, Târgoviște, e-mail: cosac_marian@yahoo.com; muratoreanug@yahoo.com; loredana_nita2003@yahoo.com.

** Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național – Dâmbovița, alexandruradu2005@yahoo.com.